

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Nr. 23778/2024

Doamnei Natalia Elena Intotero,
Ministrul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse
Piața Montreal 10, Etaj 3, Intrările E, F, B4
Sector 1, București

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 23778 / 01. AUG. 2024

Stimată Doamnă Ministru,

În data de 29 iulie 2024, instituția Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la hărțuirea sexuală a tinerilor, ca formă a violenței de gen în mediul academic, plecând de la informațiile date publicității de snoop.ro (grup de jurnaliști de investigație independenți), printr-un material audio-video în care un reputat profesor și sociolog este acuzat, de foști studenți ai săi, de fapte care ar putea fi circumscrise violenței de gen și care s-ar fi petrecut în mediul academic, cu ocazia activităților didactice desfășurate de profesor. Materialul a fost imediat preluat de presă *Euronews*¹, *Digi24*², *ProTV*³, *Europa liberă România*⁴.

Din informațiile de presă reiese că presupusele fapte se petreceau, cu precădere, în timpul stagiilor de practică, unde profesorul le cerea studentelor sale să se dezbrace în fața lui, le vorbea despre sex și le atingea într-un mod nepotrivit, ajungând în unele cazuri să întrețină relații sexuale. Mai mult decât atât, potrivit mărturiilor, profesorul le-ar fi indus tinerelor sentimentul că ele sunt vinovate pentru ce se întâmplă, le-ar fi înjosit, le-ar fi supus unui tratament sexist și discriminator, fapt care a avut un puternic impact asupra

¹ <https://www.euronews.ro/articole/rectorul-snsa-cere-suspendarea-profesorului-alfred-bulai-dupa-acuzatiile-de-abuz>

² <https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/evenimente/profesorul-alfred-bulai-acuzat-de-abuz-sexual-el-le-cere-studentelor-sa-se-dezbrace-si-ar-fi-incercat-sa-le-sarute-reactia-snsa-2876421>

³ <https://stirileprotv.ro/stiri/actualitate/prima-masura-anuntata-de-snsa-in-cazul-prof-alfred-bulai-acuzat-de-hartuire-sexuala-de-mai-multe-studente.html>

⁴ <https://romania.europalibera.org/a/alfred-bulai-snsa-abuzuri-sexuale/33054767.html>

sănătății mintale a unora dintre acestea. Investigația jurnalistică Snoop.ro se bazează pe mărturiile a 18 persoane.

Președintele Ligii Studenților din SNSPA atrage atenția - într-un interviu de presă- asupra *metodologiei extrem de limitative a Comisiei de Etică din cadrul SNSPA*, subliniind că aceasta **nu permite ca o altă persoană să depună o sesizare în numele victimei hărțuirii sexuale** și că **sesizarea nu poate face referire la fapte mai vechi de șase luni de la comiterea faptelor, în caz contrar, „sesizarea fiind declarată nulă”**.⁵ Din această cauză, multe acte de violență de gen care s-au petrecut de-a lungul anilor nu au ajuns să fie cunoscute și/sau analizate de cei în drept să o facă.

Problematika hărțuirii sexuale în mediul academic a mai fost ridicată în spațiul public de reprezentanți ai societății civile, ai organizațiilor de studenți și/sau jurnaliști care au primit sesizări privind astfel de fapte și le-au documentat.

În 2023, *Rise Project* dădea publicității⁶, în cadrul Proiectului intitulat „*Catedra de abuz*” mărturii despre **actele de hărțuire sexuală ale unui cunoscut regizor și profesor derulate aproape două decenii pe scena celei mai importante universități de teatru și film din țară, UNATC-Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografie**. Și în acest caz, autorii trăgeau un semnal de alarmă cu privire la **Codul de Etică**, arătând că, potrivit prevederilor **Codului de Etică al UNATC, studentii au la dispoziție doar 30 de zile pentru a reclama un abuz**, ceea ce, în opinia psihologilor contactați de RISE, ar **contribui la crearea unui climat al tăcerii, complicității și mușamalizării** la nivelul universității.

În același an, împreună cu Asociația ANAIS, Rise Project a lansat un raport de cercetare privind „*Harta hărțuirii sexuale în sistemul de învățământ din România*”⁷, studiul relevând, printre altele, **traumele suferite de victimele hărțuirii sexuale**, care s-au confruntat cu **anxietate, furie, pierderea încrederii în ceilalți, pierderea interesului privind învățătura, sentimentul de culpă, episoade depresive și chiar gânduri suicidale**.

Tot în 2023, *Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România (ANOSR)* și *Centrul Filia* s-au adresat mediului academic din România, cerând **să fie implementate măsuri clare de combatere a hărțuirii sexuale și a discriminării de gen în universități și**

⁵<https://investigatoria.ro/2024/07/30/directorul-ligii-studentilor-snspa-george-stroe-orice-sesizare-anonima-este-respinsa-din-start-sesizarea-trebuie-sa-vina-exact-de-la-persoana-in-cauza-si-trebuie-sa-vina-in-maxim-6-luni-de/>

⁶https://www.riseproject.ro/investigations/investigatii/catedra-de-abuz-au-fost-niste-relatii-de-iubire/?fbclid=IwAR0LHSIXu9iI8G7wmq2J_6rbsuBW9aIPtGlzXkjOIVp8DVYlqC2gvjrDZJA

Proiectul „Catedra de abuz” monitorizează hărțuirea și abuzul sexual în școlile, liceele și universitățile din țară.

⁷ <https://www.riseproject.ro/unul-din-doi-elevi-si-studenti-au-trecut-prin-cel-putin-o-forma-de-hartuire-sexuala/>

au subliniat că **aceste forme de violență afectează serios viața victimelor și subminează încrederea în sistemul de învățământ superior din România.**

Și aceste organizații **au criticat lacunele sau prevederile inadecvate ale codurilor de etică**, constatând -în urma analizării a 85 de coduri de etică ale universităților- că doar 38 menționează *hărțuirea sexuală*, dintre acestea numai două oferă o definiție a „*hărțuirii sexuale*”, și **un singur Cod de etică prezintă „pași” care trebuie urmați de tinerii care se confruntă cu fapte de hărțuire sexuală**, pentru a le sesiza celor în drept să-i apere.

Într-un raport de cercetare anterior, *„Hărțuirea sexuală și discriminarea de gen în spațiul universitar”*⁸, Centrul Filia sublinia că **universitățile trebuie să fie locuri sigure în care demnitatea umană și egalitatea de gen sunt respectate** și formula recomandări menite să contribuie la un mediu academic mai sigur.

Cazuri de hărțuire sexuală sau alte forme de violență de gen în mediul academic sunt **periodic dezvăluite în spațiul public**⁹, dar ele sfârșesc prin a fi **tratate drept cazuri izolate, sunt soluționate cu sancțiuni ușoare și nu sunt luate măsuri apte să stopeze aceste practici și să asigure o protecție reală a tinerilor din universități.**

Hărțuirea sexuală este o formă de violență de gen, definită în legislația UE și cea națională¹⁰ ca fiind **orice formă de comportament nedorit, verbal, nonverbal sau fizic de natură sexuală, cu scopul sau efectul de a încălca demnitatea unei persoane, în special atunci când creează un mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator.**

Potrivit prevederilor art 2 alin (1) al *Legii nr. 350/2006 a tinerilor*, „Statul asigură, cu respectarea principiului transparenței, un regim special de protecție și de asistență tinerilor pentru realizarea drepturilor acestora.” Iar potrivit art. 2 al Hotărârii nr. 566/2024 privind aprobarea **Strategiei Naționale pentru Tineret 2024-2027, Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse** are obligația de a duce la îndeplinire măsurile specifice domeniului său de activitate, prevăzute în *Strategia Națională pentru Tineret 2024-2027*, precum și în *Planul de acțiune* aferent acesteia. **Strategia subliniază că politicile pentru tineret acoperă problematici din domeniul educației, sănătății, excluziunii sociale și din alte domenii care pot influența calitatea vieții tinerilor, dar nu conține prevederi despre hărțuire sexuală și alte forme de violență de gen.**

⁸ <https://centrulfilia.ro/universitati-licee/raport-cercetare-hartuirea-sexuala-in-universitati/>

⁹ Au fost aduse în spațiul public informații despre fapte care pot fi asimilate violenței de gen privind profesori de la mai multe universități din București și din țară.

¹⁰ În acord cu *Legea nr 202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați* – republicată, „d) prin hărțuire sexuală se înțelege situația în care se manifestă un comportament nedorit cu conotație sexuală, exprimat fizic, verbal sau nonverbal, având ca obiect sau ca efect lezarea demnității unei persoane și, în special, crearea unui mediu de intimidare, ostil, degradant, umilitor sau jignitor”

În considerarea celor de mai sus, a rolului constituțional al instituției Avocatul Poporului și în exercitarea prerogativelor de instituție națională de protecție și promovare a drepturilor omului, față de prevederile **art. 49 din Constituția României privind protecția copiilor și a tinerilor, ale art. 22 privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, în temeiul art. 59 alin(2)**, apreciind că:

- actele specifice violenței de gen și, în special, hărțuirea sexuală în mediul academic trebuie abordate prioritar de autoritățile statului, întrucât acestea nesocotesc drepturile fundamentale ale tinerilor, interferând cu dezvoltarea lor și continuând să aibă impact chiar după absolvirea/abandonarea facultății;

- universitățile trebuie să își adapteze normele codurilor de etică și procedurile interne pentru a preveni, identifica, pentru a contracara și sancționa adecvat hărțuirea sexuală și orice altă formă a violenței de gen și pentru a asista mai eficient victimele;

- este nevoie de o abordare de tip „toleranță zero”, cu implicarea imediată și coordonată a tuturor părților interesate de combaterea violenței de gen din universități, prin consultare cu studenții, astfel încât să fie identificate mijloace adecvate de intervenție;

- este nevoie de politici publice care să aibă în vedere implementarea Convenției de la Istanbul și să pună accent pe protejarea tinerilor și pe creșterea gradului de conștientizare privind prevalența violenței bazate pe gen în mediul academic,

am considerat oportun să vă semnalăm această problematică, **solicitându-vă să ne informați dacă, dat fiind rolul Ministerului Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse, inclusiv acela de tutelă administrativă pentru ANES-Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse, aveți în vedere să inițiați completarea Strategiei Naționale pentru Tineret 2024-2027, cu prevederi privitoare la violența de gen**. Apreciem, deopotrivă, că **astfel de prevederi ar trebui incluse și în alte instrumente strategice naționale, în scopul unei acțiuni sinergice pentru combaterea violenței de gen**.

Cu deosebită considerație,

Renate Weber,

Avocatul Poporului
